Ն. 4632 — 1881 ՄԱՅԻՍ 1 ՇԻՄԱՍ. 22 ԻՆՃԻ ՍԻՆԷ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՄԱՅԻՍ 13 ՇԻՄԱՍ. — Ն. 4632

ԳԻՆԸ ԹԵՐԹԻ

Իսթանպոլ իչին
Պիր սէնէ մէհիտիյէ 10
Ալթը այ » 5
Իւչ » » 2 1/2

Պիր նիւսխէ 40 փարա։

Թաշրաւար իչին
Պիր սէնէ, մէհիտիյէ 12
Ալթը այ » 6
Բոսթա իւճրէթի պիրլէ այիտ տիր։

Մասիսի Էջերեան

ՄԻԻՆԱՏԻՒ ԷՐՃԻԵԱՍ

ԻԼԱՆԼԱՐ

Պիրինճի տէֆա իչին սաթըրը 3 ղ.
Իքինճի » » » 2 ղ.
Իւչիւնճիւ » » » 1 ½ ղ.

Իլան սըրասընա գօնուլմասընա իլանաթ ու ինթարաթըն սաթըրը 5 ղ.

Մէքթուպլար Կ. Պ. Փանոսեան իսմինէ եազըլըր Իսթանպոլտա, Գալաթատա Բէնղիչէնպիհ-պաղարընտա Իրսի խանընտա Ն. 41։

40 ՓԱՐԱ. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹՎԱԿԱՆ ՍԿԻԶԲ ՄԱՅԻՍ 1 ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱԼՖԱԲԵԹԻ ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՍՆԵՅԱԿ ՍԿԻԶԲ ՄԱՅԻՍ 13 40 ՓԱՐԱ.

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՅԱՍ

Բարիս, 11 մայիս

Թարիճիեէ նազըրը Մ. Պարթէլէմի Սէնթ-Իլէր, մայիս 9տա, Ֆրանսա ճիւմհուրիյէթինին տիւէլի էճնէպիեէ նէզարէտէ մուգիմ սիւֆէրասընա, Թունուս մէսէլէսինէ տայիր պիր գբթա թահրիրաթը ումումիյէ կէօնտէրմիշ տիր։

Մէզքուր թահրիրաթը ումումիյէտէ, Ֆրանսանըն Թունուս հագգընտաքի բօլիթիգասը, սալթ ճէզայիրին էմնիյէթինի թէէմին իմմէք մագսէտի եէկեանէսինէն իլհամ իտիրմիշ օլտուղու պէեան գբլընմըշ, վէ ճէզայիր հուտուքը շարգիեէսինին տայիմի սուրէթէտ օղրատըղը հաղարաթտան պահս օլունարագ, շու եօլտա իլտիվ իտիրմիշ տիր. «Ճէզայիր իլէ Թունուս միեանէսինտէքի թահտիտի հուտուտ մատտէսի հէնուզ միւնթազամէն իճրա օլունմուշ օրմանտըղընտան, պու գուսուրսուն եէրինի տօլտուրմագ լազըմ կէլէճէք տիր։ Պինապէրին, Ֆրանսըղ սէվգիեաթը ասքէրիեէսինին պիրինճի մագսատի, ճէզայիր հուտուք շարգիեէսինին միւսալէմէթի գամիեէսինտէն իպարէթ տիր։ Լաքին էկէր, ճիվար պիր հիւքիմէթ, տայիմի սուրէթէտ խասիմանէ վէ թէհտիտամիզ պիր հարէքէթ իմմիրիսաղ իտէր իսէ, նիզամ ու ինթիզամտա տալա իպգա իտիրմիշ օլամազ։ Հէր հալտէ Թունուս պէյի պիզիմ պիր միւթէֆիգիմիզ օլմալը տըր քի, քէնտիսիյլէ միւսթագիմանէ իմմիզաճ իտէպիլէճիմ։ Էվվէլ, Թունուս պէյի պիզիմ միւթէֆիգիմիզ օլմալը տըր քի, մուգապէլէթէն պիզէ իստէրիհալը Իպրաշ իմանսին, վէ էճանիպին իլգատաթը խուսուսէթքարանէսինէ թապի օլմասը։»

Թահրիրաթը մէզքուրէ, քիւնինէ վարըլմասը բէք նազիք օլան սէպէպլէրէ մէպնի, Թունուս հիւքիմէթի մէյլիեաթընին Ֆրանսա հագգընտա պիրտէն պիրէ թէպտիլ օլունմուշ օլտուղունու, վէ Թունուսա պիլճիւմէ Ֆրանսըղ թէճէնտէ մէյդանա գէլմէսի, տայիմի օրան պիր սուլ նէյլէթէլ, քիւսթանէ պիր մուգավէմէթ թարիգինէ սիւրուք իստիրմիշ օլտուղունու տէրխաթը, վէ Թունուսան, Պապը Ալիտէն միւսթագիլ օլուպ, եալընըզ մէզհէպճէ պաղ իլէ Պապը Ալիեէ պաղլանմըշ իտուկինի իպրաղ իտիեօր, վէ սիեօր քի, Թունուս պէյլերի տայիմա միւսթագիլ հիւքմտարլար կիպի հարէքէթ իտիպ, քէնտիլէրինէ տախի տայիմա օ եօլտա մուամէլէ օլունմուշ տուր։

Մէզքուր թահրիրաթ, 18 ինճի սաքլրտա տէվլէթի Ալիեէնին, Մաղրէպի դուրանընընը վուգուտաթը մէսելիեէթինի տայիմա բէտատ իթմիշ օլտուղունան պահօր, տէվլէթի միւշարիլէյհանը տախի Թունուսան միւսթագիլ օլտուղունու թանըմըշ իտուկինի տէրխաթը իմմիրիեօր, վէ, «պինապէրին Ֆրանսանը, Պապը Ալինին Թունուս իլգէրինէտէքի հուգուգը հիւքմանինի օլտուղունու գապուլ իմմէք իստէմէմէսի չայանը թէճաճճիպ տէյիլ տիր» տիեօր։

Պատէհու մէզքուր թահրիրաթ շու եօլտա իֆատէ իլէեօր. Թունուս պէյլինին սատէճէ պիր վալի օլտուղու ֆարզ օլունտա պիլէ, Ֆրանսա շունու Պապը Ալիեէ սիւալ իտէպիլիր քի, նէ՞ իչին իլքի սէնէտէն պէրու, Թունուս պէյլինին չիմնի քի եարարը կիրի պիր հարէքէթ իմմիրիսաղ իլէմէսինէ միւմանատ իմմէմիշ տիր։ Նէ՞ իչին Պապը Ալի, պուխրանը հազիրին էօնիւնիւ ալմագ իչին, հիչ պիր չէյ եարմամըշ տըր։

Մէզքուր թահրիրաթտա շու սէօզլէր տախի իլավէ իտիրմիշ տիր. «Պինապէրին պու պուհրան, հուտուտա մուհաճէմէլէրինէ վէ պէյլին սէրաեէնընը բէք չօղ տէֆա ալէթ վէ եարատա օճագ օլտուղու եօլտուղ վէ միւնասէպէթսիզ էնթրիգալարա դարշը, ճէզայիրին թէէմինինի միւթէզամնին պիր մուահէտէեէ միւնճէրը օլմալը տըր։

«Իչլրէ պիզիմ սէվգիեաթը ասքէրիեէմիզին մագսէտի պունատան իպարէթ տիր, վէ պիլա վէվէսէ տէրիմ քի, էվրօբատա պիր թագատ ալ ու էտասըղ իմիգատաթը պաթըլէ իլէ ֆիքիրլէրին քէօրլանմասընդէլրը հէրկէսէրատ, թահսինի ումումիյի զաղանմագատաեզ։ Պիզ, կէրէք Պապը Ալի վէ կէրէք Թունուս հագգընտա քէմալի խայրխահլըգլա միթթասընի պուլուն. մագատաեզ, պիզիմ, պէյտէն իսթէտիկիմիզ, պիզէ խասիմ օլմամըր տըր։»

Բարիս, 12 մայիս

Բիեատէթի ճիւմհուր դարարբէյլա, Մ. Ժորժ Ուիթէյ, Ֆրանսանընն Տէրիսատէթ սէֆարէթի իքինճի թէրճէմանլըղընտա թայինին օլունմուշ տուր։

Բարիս, 12 մայիս

Մէճլիսի մէպուսան, իչլերէ տէվամ իմմէք իւզրէ, քիչատ օլունուր օլունմազ, Մ. Պարթէլէմի Սէնթ-Իլէր հիւքիմէթ նամընա օլարագ, Թունուս մէսէլէսինէ տայ՛ր իֆատէյի հալ իմմէք իւզրէ, քէլամա իպթիսար էյլէմիշ տիր։

Նազըրը միւշարիլէյհ, Թունուսատա հարաքատաթը ասքէրիեէնին եարդընտա խիթամ պուլատաղընը, վէ հաթթա մուխասէրատատա տախի պաշլանըրըշ օլտուղունու պէեան իմմիշ, վէ տէմիշ տիր քի, պիզիմ իլքի մագսէտիմիզ վար իտի, պիրի Խրուսիրէրի թէէտիպ իմմէք, վէ տիկէրի միւսթագպէլ իչին թէէմինատ իսթիհսալ էյլէմէք։ Իմատիկիմիզ ֆէատաքատրըղլարա, պէյլին զահիրի իմատաթը վէ եախօտ գալարարզ վատարը քատֆի տատ օլունմասընդա, պէյ պիզէ տայիմի ըէհինէրը վերմէլի տիր։

Պիզ, անքն նէ՞ արազիսինի վէ նէ թատիմընը իսթէրիզ. նէ՞ իլհագ վէ նէ՞ ֆէյնի մէմալիք միւրատընատաեզ։ Լաքին պէյ պիզէ, քէնտիսինին քէնտի մէմալիքինատ իմմիխազընա միւգթէտիր օլմատըղը թէտատպերի իհթիեատքատարանէյի իմմիթիսաղ միւսատատ իմմէլի տիր։

Իւմիտ իտէրիզ քի, պէյ պունուն լիւզում վէ ֆայէտէսինի անլատատաճագ տըր, վէ պիզ տէ պունուրէթլէ, եալընըզ Ֆրանսատա այլտա օլուպ, Ֆրանսանընն թէքմիլ բօլիթիգասընը իլհամ իտէն էֆքարը տատալէթթէրվէրանէ վէ իմիթատաքատարանէ, վէ էվրօբա հուգուգունա հիւրմէթի միւտէդգիգանէ իւզրէ, պէյի միւշարիլէյհ հալլինէ եալընըզ Ֆրանսա հագգը պունուսան պիր մուատաղատա իսիթամ վիրէպիլէճէյիզ։

Մ. Ժիւլ Ֆէրրի տախի ատան մէճլիսինատ այնի իֆատաթտա պուլունմուշ տուր։

Բարիս, 12 մայիս

Հիւքիմէթին Թունուս մէսէլէսինէ տայիր իմմիկի իֆատաթ, մէպուսան վէ ատան մէճլիսլէրինատ շիտատէմէ ալդըշանմըշ տըր։

Մէճլիսի մէպուսանատա Պոնաբարթ թարաֆտարընընատան Մ. Գունէօ տ' Օրնանօ, Թունուս մէսէլէսինէ տատիր հիւքիմէթ սիւալ իրատ իմմէքլիկի թալէպ իմմիշ տիր։

Մէճլիս, պու սիւալին միւզաքէրէսինի օն պէշ կիւն սոնրատա պրագմագլըղա գարար վիրմիշ տիր։

Պիզէրթ, 11 մայիս

Թէէմին իտիլաիկինէ կէօրէ, ժէնէրալ Պրէար, Ֆրանսա հիւքիմէթի թարաֆընատան պիր մէմուրյյէթի իլէ Թունուս պէյլիքինի գալմասընա ատա ճէվազ վերիլմէմէլի տիր։ Պաղը քիմսէլէրին լէհինատ օլարագ, հագգը գարարը հալին պիր գբմանը կիպլէմէք իստէյէնլէր օլուր իսէ, օ միսլիսիլէր զաթը հազրէթի Բատիշահինին տօսթլարը օլմազլար։»

Մարիմ օլտուղու իւզրէ, հիւքիմէթի Սէնիյյէ, տայինէրի իլէ սօզրատան սօզլուեա պիր սուրէթի թէսվիեէյի տիեուն հագգընա պիր գարար վիրմէք իչին, սէնէտաթը Օսմանիեէ համիլէրինէ վէքիլ կէօնտէրմէք իւզրէ, տավէթնամէ իրսալ էյլէմիշ, վէ թէէմինաթը էասէյի արզ իմմիշ իտի։

Պու թէքլիֆէ Բարիզ վէ Լօնտրա տահազը մանթըպ հէյեէթի մալիեէյէրի ճանիպինատէն պաղը միւթատաթ իրատը իլէ ճէվապ վերիլմիկի կիպի, Ինկիլթէրրա հէյեէթէրի թարաֆընատան տախի պաղը չերայիթի տերմիեան գբլընմըշ իտի։

Շերայիթի մէզգուրէնին գապըլինատ, Պաղը Ալիճէ շիմնիեէ գարար թէրբիատա օլունտուղու հալատէ, պու քէրրէ Վագթըն ալարբզը պիր խապէրէ կէօրէ, Պապը Ալի ճանիպինատէն վաղը օրան թէտգիգիգաթատա, չերայիթի մէզգուրէ մահզարատէն ատալմ կէօրինիպ գապալինէ դարար վերիլմիշ տիր։

—Շուրայի մալիեէ ազասընատան թէվֆիգ էֆէնտիեէ բիւթպէյի ունէա սընրքը էվվէլի։

Վիլաեաթը մուխթարէ վէ միւմթազ գալեմի սէր խալիֆէսի Նազը պէյ էֆէնտիեէ, բիւթպէյի ուէա սընրքը ատանիսի։

Գալեմի մէզքուր Ֆրանսըղճա մուհարբէրաթ միւմէյյիզի Արիսթիտի էֆէնտիեէ բիւթպէյի սանիեէ սընրքը միւթմայիզի։

Ճէզայիրի պահրը Սէֆիտ միլաեէթի տախլիմնատ քայնի Քէրբէ ճէզիրէսի պիտաեէթ մահքէմէսի բիւ-

բէյէրի էնճամ պունարը տաղրթմէշ, վէ Բրիսթինատա գատար եօլունու ալմշը օլմազլէ, զալիպա շու ատաթատա օրատա վատը օլմուշ օլմալը տըր։ Ապտիլ պէյ Ֆրասարի տատքիրի Շահանէ թարաֆընատան էսիր թութուլատուղու կիպի Կօսինէվ Ալի բաշա տախի Բրէզրինէ կէրէք, հիւքիմէթի Սէնիյյէեէ արզը ինգրեատա էյլէմիշ տիր։ Էշգըեանընն գուսուրու տաղլարա իլթիճա իմմիշ օլուպ, պունարընն բէյիլերի տէ Ալէքսանտատա տըրլար, վէ մուգավէմէթէ աէվամ իտիպ իմմէմէլերի իւզէրինէ խթիշարէ իտէճէք տիրլէր։

* *

Պու կիւնքի Դուրիեատ օգունմուշ տուր.

«Սուլթան Ապտիւլ Ազիզ խան հազրէթլէրինին վէֆաթը հագգընտա իտիլէն թահկիգաթի խիթամ պուլուպ, ռիվատէթէ կէօրէ, խանը միշարիլէյհին պէշ նէֆէր գաթիլլէր մուրիճիֆիյլէ գաթլ ու թէլէֆ իտիրմիշ օլտուղու, բէք սահիհ սուրէթատ մէյատատա չէրմշ, վէ օլ պապատ մէրգումանի գաթիլլէր լազմ կէլէն իգրարլարը թէքրիրլէն պէեան իմմիշլէր տիր։ Պու գաթիլլէրատէն հէր պիրի 300 էր լիրա ալմշլար տըր։

«Պէեատախթ սուլթան Ապտիւլ Ազիզ խանընն թախթատան էնտիրիլմէսինատէն վէ վէֆաթընատան էվվէլ վէ սոնրա վէ արալըգատա հէր նէ [illegible] մէյատատա չէրգարըլմասը, հիւքիմէթին շան ու շերէֆի վէ տէվլէթին մէնֆաաթը իպթիզասընատան տըր։ Բէզալիք միւթթէհիմլէր պիր մահքէմէյի նիզամիեէտէ այէնէն մուհաքէմէ օլունուպ, մահքիմ օլմալը տրրլար։

«Սուլթան Ապտիւլ Համիտ խան հազրէթլէրինին զէմանը սաթնամէլարընատա հիչ պիր չէյնին կիզլի գալմասընա ատա ճէվազ վերիլմէմէլի տիր։ Պաղը քիմսէլէրին լէհինատ օլարագ, հագգը գարարը հալին պիր գբմանը կիպլէմէք իստէյէնլէր օլուր իսէ, օ միսլիսիլէր զաթը հազրէթի Բատիշահինին տօսթլարը օլմազլար։»

Մարիմ օլտուղու իւզրէ, հիւքիմէթի Սէնիյյէ, տայինէրի իլէ սօզրատան սօզլուեա պիր սուրէթի թէսվիեէյի տիեուն հագգընա պիր գարար վիրմէք իչին, սէնէտաթը Օսմանիեէ համիլէրինէ վէքիլ կէօնտէրմէք իւզրէ, տավէթնամէ իրսալ էյլէմիշ, վէ թէէմինաթը էասէյի արզ իմմիշ իտի։

Պու թէքլիֆէ Բարիզ վէ Լօնտրա տահազը մանթըպ հէյեէթի մալիեէյէրի ճանիպինատէն պաղը միւթատաթ իրատը իլէ ճէվապ վերիլմիկի կիպի, Ինկիլթէրրա հէյեէթէրի թարաֆընատան տախի պաղը չերայիթի տերմիեան գբլընմըշ իտի։

Շերայիթի մէզգուրէնին գապըլինատ, Պաղը Ալիճէ շիմնիեէ գարար թէրբիատա օլունտուղու հալատէ, պու քէրրէ Վագթըն ալարբզը պիր խապէրէ կէօրէ, Պապը Ալի ճանիպինատէն վաղը օրան թէտգիգիգաթատա, չերայիթի մէզգուրէ մահզարատէն ատալմ կէօրինիպ գապալինէ դարար վերիլմիշ տիր։

—Շուրայի մալիեէ ազասընատան թէվֆիգ էֆէնտիեէ բիւթպէյի ունէա սընրքը էվվէլի։

Վիլաեաթը մուխթարէ վէ միւմթազ գալեմի սէր խալիֆէսի Նազը պէյ էֆէնտիեէ, բիւթպէյի ուէա սընրքը ատանիսի։

Գալեմի մէզքուր Ֆրանսըղճա մուհարբէրաթ միւմէյյիզի Արիսթիտի էֆէնտիեէ բիւթպէյի սանիեէ սընրքը միւթմայիզի։

Ճէզայիրի պահրը Սէֆիտ միլաեէթի տախլիմնատ քայնի Քէրբէ ճէզիրէսի պիտաեէթ մահքէմէսի բիւ-

եասէթի, միւլազիմնատէն Լիսանի-տաս էֆէնտիեէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

—Տիւնքի նիւսխէ միզատ, վուգուպ պուլաճաղը իլան գբլընան Օսմանլը միւրախխասլարը ալֆիրլէր իճթիմաը, Ինկիլթէրրա սէֆարէթխանէսինատ վուգուպ պուլմուշ, վէ պիրինճի իճթիմատա, եալընըզ իճթիմալարըն սուրէթի վուգուլի իլէ միւզաքէրատաթը սուրէթի ճէրէեանը թէզէքքիւր իտիլիկի կիպի, խապէր ալընաղընա կէօրէ, տիւնքի իճթիմատա տախի եալընըզ միւզաքէրատաթը մուգատատմատըր մէշղուլ օլունուպ, տուրը միւսահատա, եարընն վուգուպ պուլաճաղ իճթիմատա պաշլանաճագ տուր։

Պիրինճի իճթիմատա վէրիլէն գարար մուճիպինճէ, իճթիմալար նէվպէթի իլէ, պիր տէֆա Սէրվէր բաշա հազրէթլէրինին, վէ պիր տէֆա էն գբաէմի պիւյուք սէֆիր օլան Ալմանիա սէֆիրինին թահէթը ռիեասէթլէրինատ վուգուպ պուլուպ, հէր միւզաքէրէնին զապթը ճէատիտա-էրուսուլ հազրրուն թարաֆընատան իմզա իտիլճէք տիր։

—Մաղուլին իլէ թէգաիւլէր հալէա մարա մատշլարընը ալմատրզլարընատան, բէք միւզատրբզ գալարդրարընը, պաշ վէքիլ բաշա հազրէթլէրինէ թագատիմ իթմէրլի իսթիատանամէտ պէեան էյլէմիշլէր տիր։ Պու իսթիատալարը նազարը տիպգաթա ալընարագ, մանիեէ նէզարէթինէ մատրատ մատշլարը իշիր, թէգրէրէյի ումումիեէ կէօնտէրիլտիկի, վէ նէզարէթի միւշարիլէյհատան տախի 15 կիւնէ գատար պիր չարէսի պուլունաճաղը ճէվապը ալընարընը իշիտիրմիշ տիր։

—Ավստրիա իմբէրատօրու Ֆրանսուա Ժոզէֆ հազրէթլէրինին վէլիի ահտը արշիտուգ Բոտոլֆոն, մէմալիքի տէվլէթի Ալիեէտ իթտիկի սէյեահաթ միւնասէպէթիյլէ, կէօրմիշ օլտուղու բիաեէթ վէ հիւրմէթ նիշանէյի թէշէքքիւր օլմագ իւզրէ, զաթը հազրէթի Շէհրիեարիեէ իհտա գբլընմագ իչին, իմբէրատօրը միշարիլէյհ Թարաֆընատան Սէն-Էթիէն նիշանընն ֆէվգէլատէ մուրատտա օլմագ իւզրէ պիր գբմասը հազրրանմագատա օլտուղու, Վիէննա զաղէթալարընատա եազըլմըշ տըր։

—Բուսումատ էմանէթինճէ, թաշրա մէմուրիյնի մատշաթը հագգընտա կէչէնտէ պաղը թատիլատ իճրասընատան տօլաեը, տախիլի պիտճէտէն մահիեէ 70 պին ղրուշ գատար թէսարրուֆ օլունուպ, պունուն պաղը քիչիք մէմուրլար մատշընա զամմ օլունմասը թէնսիպ իտիլտիկի, վէ ումումի մէմուրինի ըուսումատը, չիմնիեէ գատար մատշարընատան թէգաիւլ ատանը-ղը իչին եիւզէ 2 թէվգբի օլունմագտա իքէն, իչպու մարատատ իթիպարէն եիւզէ 5 թէվգբի օլունմասընա տայիր էմր վերիլտիկի, վէ մէզքուր սատրդընէ եինէ Պապը Ալիեէ ճէլպ իտիրմէք իւզրէ օլտուղու իշիտիրմիշ տիր։

—Տիւն ագշամ, սատթ պիր բատտէյէրինատ, Իսթանպոլտա, Ճիմճի մէյատանը նամ մահէլլէսէն պիր տէլիգանը կէչմէք իքէն, գարշըսընա սոֆթա գբեաֆէթի պիր գաշ քիշի չըգարագ, մէրգումու սօյմագ իսթէտիքլէրի, վէ մէրգումմ տախի, գարշը գօյտուղունտա, պըշագա պաշընատան եարալատըգլարը իշիտիրմիշ տիր։

—Ին ալթը եաշընտա պիր Մուսլման չօճուղու, տիւն Ֆընտըղլատա թրամվաեէն էնտիունատէն կէչէյիմ տէրքէն, թրամվայ նասրլատ պու չօճուղու չիմնէմիշ, վէ չօճուգ մէճրուհէն օրատատքի էնզախանէեէ կէօթիւրիլմիշ տիր։

ՕՐՏՈՒՏԱՆ ՄԷՋԹՈՒՊ

—

Օրտուտան ալաֆրանկա մայիս 2 թարիխէյէ Դուրիէ տ'Օրիան նամ զազէթաեա ամիսէ.քի մէ.քթուպ եաղրլմէշ տբր.

«Զէր.քէսլէրին հիճրէթի, տէվլէթի Օսմանիէեէ էբէ.յիճէ զայէ.յի մուճիպ օլմուշ իսէ տէ, մուհարէ.յի մինտէֆիա նիհաեէթինտէ, Ռուսիանըն զապթ եթտիկի մէմալի.քտէ միւթէմէ.քքին էհալիէրին հարէ.քէ.թինի թէսհիլ իտէն տէ հիւ.քիւմէթի Սէնիյյէ օլմուշ տուր:

«Իշթէ պու սուրէթլէ, Պաթում վէ Զիւրիւ.ք–սու Միւսլիմանլարընըն դըսմը ազէմի, մէմլէ.քէթլէրինի թէրք իլէ, Թիւրքիաեա հիճրէթէն կէլմիշլէր տիր: Պու էհալինին պիր դըսմը, մէմալի.քի Շահանէնին իչէրի թարաֆընա կէօնտէրիլմիշ, վէ 20 պին ֆամիլեա գաատր տա Թրապիզոն վիլայէթինտէ եէրլէշմիշլէր տիր: Հիւ.քիւմէթի Սէնիյյէ, մուհաճիրլինի մերգումէեէ միւմքին մերթէպէ մուավէնէթ իթմիշ, խանէլեր թէվզի իյլէմիշ, վէ հէր նէ գաատր անլէրին եէրլէշմէլէրի հէման ի.քի սէնէ օրուպ, քէնտիլէրինէ իանէ վիրիլմէսի արթըգ ճայիզ տէ.յիլ իսէ տէ, հիւ.քիւմէթ եինէ իշպու խանէլէրի ատաղթմագտան կէրի տուրմամշ տբր: Պու մուհաճիրլէրէ, զէրը իթմէլէրի իչին թօբրագ վէ մէզրալար վիրիլէյի կէպի, հէր պիր ֆամիլեաեա պիրէր տէ գուլպպէ վիրիլմիշ տիր: Եվէր եէրլի էհալի թարաֆընան ինչա օլուն.մուշ, եախօտ քիրալար էհալի թարաֆընան թէէսիեէ օլունտուզու միսիլու, թօբրագ վէ մէզրալար տա եա հիւ.քիւմէթէ վէ եախօտ էհալիեէ այիտ տիրէր.քի, էհալիեէ այիտ օլանլար իսթէր իսթէմէզ էլէրինտէն ալընմշ տբր:

«Լաքին էկէր տա մուհաճիրլէր էմրի զիրատթա մէշղուլ օլուպ, մէմլէ.քէթին մահսուլթընը արթըրմաեա ճահտ իթմէ իսթիլէր, էհալի տէ պունլարընը իս.քեանը իչին իթտիկի մէսարիֆտէն տօլայը մէմնունն օլաճագ իսի:

«Հայֆա.քի հալ պէօյլէ օլմամշ տբր: Շէօյլէ.քի իշպու եէնի մուհաճիրլէր, քէնտիլէրինէ վէրիլէն արաղէյի զէրը իթմէ.յի ասլա տիւշունմէ.յիպ, ադշամիարա գաատր բիր սիլահ օլարագ ասգագլարը տօ.լաշմագտա, վէ բէ.ք զիեատէ բարբաեա իհթիեաճարը օլաուզունտա, պիր եօլճաւ վէ եախօտ պիր քէօյլիւ խանէսինի սօյմագ իչին ճիվար մահէլլէրէ կիթմէ.քտէ տիրլէր:

«Շիմտիեէ գաատր պունլար, միւնֆէրիտէն վէ հէբսի քէնտի հիսապընա իճրայի մուամէլէ իթմէ.քտէ իսի իսէլէր տէ, կէօրիւնիւյտէ պու թարզ խըսըզլըզլարտան միգտարի քիֆաեէտէ իսթիֆատէ իթմէմէ.քտէ օլաուզլարընտան, ֆըրդալար իլէ իշ կէօրմէեէ պաշլամըշլար տբր: Պու սուրէթլէ իճրա օլունան խըսըզլըզըն պիրինճի վագըաը, թահզըզ իթտիկիմիզ վէճճէ, շու սան կիւնլէրտէ Վօնա քէօրֆէզինտէ քեային Բէրշէմզէ նամ մահէլլտէ վուգու պուլմուշ տուր: Իշթէ պունուն մուխթասարէն հի.քեաեէսի շունտան իպարէթ տիր: Ապրիլին 28ինտէ, մուհաճիրինտէն միւրէ.քքէպ պիր խըսըզլըֆըրդասը, Բէրշէմ.պէնին ի.քի սատթ պուսը մէսաֆէ.սինտէ պուլունան պիր դարիեէ հիւճիւմ իտիպ, դարիէ.յի մէզքիւ.րէ.յի սօյտուգտան սօնրա, հիչ պիր էհալինին քէօյտէն տիշարը չըգմա.մասընա տա սըգը նէզարէթ իտէ.ք, ապրիլին 30ունա գաատր օ.րատա գալմըշլար տբր: Ապրիլին 30 ունճու ադշամ իւսթիւ պու հայ.տուտլար, տէնիզին սահիլի իզէ.րինտէ քեային Բէրշէմզէ նամ քիւ.շիւ.ք դարիէեէ տօղրու հարէ.քէթ իթմիշլէր, վէ մահէլլի մէզքիւրունն ադա վէ պէ.յլէրինին ճէմիյեէթկեա.հը օլան պիր գահվէխանէ էօնիւնէ վասըլ օլուր օլմադ, էհալիյի մէրգումէ.յի գօրգումմագ իչին թիւ.ֆէն.քլէրինի հավաեա պօշաթմըշլար տբր:

«Լաքին գահվէխանէտէ պուլու.նանլարտան պագըլարըտա միւսէլ.լահ օլտուգլարընտան, անկեր տա.խի պիլմուգադէլէ մուհաճիմլէրինէ աթէշ իթմիշլէր տիր: Պու արա մէրգումմ մուհաճիրլէրտէն պիր չօ.զու եարալանմըշ օլմադլա, տէրհալ ճիւմլէսի պիրտէն մահէլլի մէզ.քիւրտէն պիր գաչ եիւղ մէթրօ մէսաֆէ էօթէեէ չէ.քիմիշլէր տիր: Գահվէխանէտէ պուլունանլարընը նէզտինտէ անճագ ի.քի ըէվօրլըը լէլէ ի.քի թիւֆէն.ք պուլունուպ, մուհաճիրլէր իսէ, 20—30 նէֆէր գատար օլուպ, վէ իյիճէտէ միւ.սելլահ օլտուգլարընտան, գահվէ.տէ.քիլէր քէնտիլէրինի մուհաֆազա իթմէ.քլիկի միւնասիպ կէօրմիշլէր, վէ պէօյլէճէ իչէրինտէն քիմի ֆի.բար իթմիշ, վէ քիմի տախի, ալթը քիչի պիրի.քտէ օլարագ, պիր քէօ.միւր մաղազասընա իլթիճա իյլէմիշ.լէր տիր: Արասը պիր գաչ տագը.գա կէչտի.քտէն սօնրա, մուհաճիր.լէր ավտէթ իթմիշլէր, վէ գահվէ.խանէնին գաբուսունու գըրմագ իս.թէմիշլէր տիր: Գահվէխանէտէ գալանլարտան պիրիսի, կիղէնտիյի եէրտէն մէ.յտանա չըղըպ, կիւեա գահվէճի տիր կիպի գաբուեու աչ.մըշ. մուհաճիրլէր, քէնտի իւզէրլէ.րինէ աթէշ իտէնլերի պուլմագ իս.թէմիշլէր, վէ թէէր եէրէ գահվէ.խանէնին իչինի արաշթըրգտան սօնրա, գահվէճինին չէ.քմէճէսին.տէ պուլտուգլարընը ալմըշլար, վէ պատէհու էթրաֆտա.ի տիւ.քեանլարընը գաբուլարընը գըրմաեա պաշլաեարագ, պուլտուգլարը Հինտ գումաշլարը վէ սայիրէ.յի զասագ իթ.մեէր տակ:

«Պատէհու, պէլապէրինճէ կիթ.մէեէ, վէ իթտի.քլէրի թէհարրիեա.թա ըէհպէր օլմաեա մէճպուր օլան մերգում գահվէճինին եարաբմը սաեէսինտէ, պու մուհաճիրլէր ի.քի պէ.յիկը պուլմուշլար, վէ չալթգ.լարը մալարը պու պէյիկիրլէրէ եիւ.քլէթմիշլէր տիր:

«Սօնրա պունլար, պէ.յլէրին խա.նէլէրինի սալդգ ալմըշլար, վէ խըբ.սըզլըգլարընը տէվամ իթմէ.ք նէյ.յէթինտէ ի.քէն, սահիլէ պիր սան.տալ եանաշաղըզընը, վէ.քէնտիլէ.րինէ հիւճում իթմէ.ք իւզրէ, թէ.տարի.քտաթ խալիտիկինի կէօրմիշ.լէր տիր: Կիճէ գարանլըգ օլտու.զունտան, պունլար, շիւպհէսիզ սա.հիլէ եանաշանլարընը չօգլուգ օլտու.զունու թասմիմ իլէ, չալթգլարը մալը պէրապէր ալարագ, ալէլ ա.ճէլէ ֆիրար իթմիշլէր տիր: Էկէր մէրգում հայտուտլար, պու կէ.լէնլէր Վօնա միւտիրի իլէ ի.քի տէ զապթիեէ օլտուգլարընը ֆարգ իթ.տէ խտիրէր, պունլարընտա իչինի պիթիրմիշ օլաճագլար իսի:

«Իրթէսի սապահրսը Օրտու գայ.մագամը, մահէլլի վագրաեա կիթ.միշ, վէ քէօյիւն իչինտէ խտիրէն պիր թահզըզաթտան, էհալիտէն պիր մագթուլ իլէ պէշ մէճրուհ, վէ մուհաճիրլէրտէն տախի պիր մագթուլ իլէ իչ մէճրուհ վուգու պուլմուշ օլտուգու անլաշըլմըշ տբր: Շու սան թաֆսիլաթ, իրթէսի սա.պահրսը թէսատիֆ իթտի.քլէրի քէօյիւլէր թարաֆընան խապէր ալընմշ տբր:

«Պու վագբա էբէ.յիճէ վէխիմ օլուպ, էմնալինէ իպրէթ օլմադ իւզրէ, պու պապտէ պիր ճէղա թէրէթթիւպ խուլմէսի լազըմ տբր: Էկէր իշպու վագբա ճէղասըզ պրա.զլըը խսէ, էհալի, մէմլէ.քէթլէրի.նի թէր.ք իթմէ.քտէն պաշգա հիչ պիր չարէ պուլամաեաճագլար տբր: Զաթէն Բէրշէմզէ էհալիսի Օրտու.եա իլթիճա իթմիշ օլմադլա, պու գարիեէտէ սայ.քի հիչ քիմսէ գալ.մամշ տբր: Ճիվարտա.քի էհալինին նէ տէրէճէ էլէմ վէ էնտիշէ իչին.տէ պուլունտուգլարընը սէօյլէմէ.ք ֆապլա տբր: Պու հալէ եալընըզ պիր չարէյի եէկեեանէ վար իսէ, օ տա մուհաճիրլէրին ճիտտէն սիլահ.լարը թօբլանմասը տբր: Ճիտտի տիեօրսամ, սիլահ գուլլանմամալա.ը իչին էմ վիրմէ.ք քեաֆի օլմա.եբպ, իլլա սիլահլարընը էլլէրինտէն ալընմասը իչին տիր: Էհալի զաթէն ասայիշբէրվէր օլմադլէ, մէրգուման մուհաճիրլէրին էհալիտէն գօրգմա.դա հիչ պիր սէպէպլերի եօգ տուր: Էկէր պու թէտպիր իթթիխաղ օ.լունմադ իսէ, իշպու մէմլէ.քէթին հալը ասայիշինի, թէէմին իթմէ.քլի.ք հիւ.քիւմէթի Սէնիյյէ իչին բէ.ք միւշքիլ օլաճագ տբր:»

ԲՈՒՍԻԱ

—

ԻՒՋԻՒՆՃԻԻ ԱԼԷՔՍԱՆԴՐԸՆ ԽԱՐԻՃԻ ԲՕԼԻԹԻԳԱՍԸ

—

Բէթրէսպուրկատան Կօլոս նամ Ֆրանսըզ զազէթասընա պէր վէճճի ամի եաղըմշ տբր.

Իմբէրաթօր իւչիւնճիւ Ալէք.սանտրընը հիչ տէյլ իսէ իճրայի հիւ.քիւմէթինին էվայիլինտէ իթթի.խաղ խտէճէկի խարիճի բօլիթիգա հագդընտա սիպէ պաղը մալիմամթ իթա իթմէ.քլիկի վատ իթմիշիմ տիր:

Իթիրաֆ խտէրիմ.քի, պու մատ.տէնին միւպահասասը նազիք օ.լուպ, պունուն սէպէպի իսէ շունտան իպարէթ տիր:

Սիղէ հագըգամթը հալի պիրտիր.մէկէ մէճպուր իսէմ տէ, լազըմ օ.լան լիտանը սէրպէսթիմիէ, քիպրի զամինիզի վէ եախօտ բօլիթիգա.ճա թէատսիպինիզի պիր աղ ին.ճիթիրիմ տէյի գօրգարըմ:

Լաքին սիզ, Ֆրանսա հագդընտա օլան էֆտեաբ վէ հիսսիեաթը.մը իյիճէ պիլմիկինիզէն, սէօյլէ.եէճէկիմ շէ.յէրին, իլէրուտէ մուղերը օլապիլէճէ.ք պիր թագըմմուլ.խաթարալը թէխայիլաթը տէֆ ու իզալէ իթմէ.ք արզուսունտան իպա.րէթ օլտուզունու էլպէթթէ անլա.եաճագսընը:

Պինապէրին, իլ.ք էվվէլ, 1870 մուհարէպէսի էտնասընտա, իմբէ.րաթօրը լահզդն իթթիխաղ եթտի.կի հարէ.քէթ ու մէպէ.քէ տայիր, տիկէր պիր չօգ ըիվաեէթլէրլէ պէ.րատպէր իտիլէն պիր ըիվաեէթի հիւ.քիւմիւզ գըլմաեա միւսարատթ ի.տէրիմ:

Բէտէրի թարաֆընան թէ.քլիֆ օլունան պիր իտարէ.յի ագտահա հիսսէտար օլմամագ իւզրէ, շիմտի.քի իմբէրաթօրան վէլիի ահտալը զէմանընտա, միւթէվէֆտա իմբէրա.թօրան գարշըսընտա գաատէհինի գըրմըշ իտուկինէ ինանմագ իչին, պիր ատէմ, հէր եէրտէն զիեատէ սըգը օլան Ռուսիա խանէտանը իմ.բէրաթօրիսինին թէրպիեէ վէ ին.թիդամա օլան ատատթ գատմէ.սինի ասլա պիլմէմէլի տիր:

Հագըգամթը հալ շու տուր.քի, սօն Ֆրանսա վէ Բրուսիա մուհարէ.պէսի էտնասընտա, իմբէրաթօր ի.քինճի Ալէ.քսանտր զանն իթտի.քլէրի գատտար Ամման թարաֆլըսը օլ.մամշ, վէ պունուն կիպի տէ, վէ.լիի ահտալ իւչիւնճիւ Ալէ.քսանտր, քէնտիսինէ խանատ օլունտուզու տէ.ըէճէտ Ֆրանսըզըզ կէօսթէրմէմիշ տիր: Պու ի.քիսի տէ հէր շէ.յտէն էվվէլ Ռուս օլուպ, Ամման բօլիթի.գասընին խայլիտէն խայլի վէ զայրի մահտուտ սուրէթտէ թէվէսսիսիս գարշըսընտա, անճագ Ռուս մէնա.ֆիինի մուհաֆազա իթմէ.քլիկի տիւ.շունմիշլէր տիր:

Կէրչի միւթէվէֆտա իմբէրաթօր իլէ վէլիի ահտալ իմբէրաթօրը լա.հզդ պէ.յինտէ իսթիլաֆաթը էֆ.քեաբ հուսուլ կէլմիշ իսէ տէ, իշպու միւպահեէնէթ վէ իսթիլաֆը նօգ.թայի հարէ.քէթի, Ֆրանսանընն պէտ.պախթըզդա մաղլուպ օլմասընտան տօլաեը հուսուլէ կէլէն եէնի պիր էվրօբա միւվազէնէսի մուվաճէհէ.սինտէ, Ռուս մէնաֆիինին մուհա.ֆազասընա միւնհասրը գալմըշ տբր:

Ի.քինճի Ալէ.քսանտրընը, ամուճա.ոը Ամմանիա իմբէրաթօրու բրէնս Կկյեօմուն տօսթլուզունա, վէ իշ.պու ի.քի հէվճիվար տէվլէթլէր պէ.յինտէ տարրլարտան պէրու մէվճուտ օլան պիր իթթիֆագը, Ռուսիա ի.չին մուհասսէնաթը մուճիպ օլաճա.ղընա, էմնիյյէթի ֆէվգէլատէսի վար իսի: Պինապէրին միւշարիէ.յհ, Ռուսիա իմբէրաթօրու միւթէվէֆա Ալէ.քսանտր, Ռուսիատա հիսս ու իպ.ըազ իտիլէն, վէ Ֆրանսա լէհինտէ պիր միւատախէլէ թալէպինտէն իպա.ըէթի պուլունան ումումի պիր հէեէ.ճանա մուվաֆագաթ իթմէմիշ իսէ տէ, 1875տէ Ամմանլարը եէնիտէն իտէճէ.քլէրի պիր թէշէպպիսիսին էօ.նիւնիւ ամմաղլա տա, վաթանընը.զա պիսիլ.ք պիր խըտմէթ իճա իթմիշ տիր:

Հաթթա բրէնս Պիզմարգ, Պէրլին գոնկրէսինտէ, Ռուսիա տէվլէթի.նին 1875տէ Ֆրանսա լէհինտէ վա.զը օլան միւտախէլէսի մալինի տէվ.լէթի միւշարիէ.յհաեա պահալը օ.թուրթմուշ տուր:

Վէլիի ահտ իսէ, Ամմանիանընն աթիդ տօսթլուզունու թանընմագլա պէրապէր, մէմլէ.քէթինիզին պիւ.պիթիւն էզիլմէսիյլէ, էվրօբա մու.վազէնէսինճէ խալէլ կէլէճէկինտէն, վէ պինապէրին Ռուսիանընն քէսպի զասֆ իյյէմէսինտէն գօրգարագ, մէմլէ.քէթինիզ հագդընտա մէզքիւր հալին վուգուտինի իսթէմէմիշ տիր:

Պունտան մատտա, Ֆրանսանընն 1866տա կէօսթէրտիկի պիթարաֆ.լըդ իչին, Մ. տբ Պիզմարգըն տէվ.լէթի միւշարիէ.յհաեա իթտիկի միւ.քեաֆաթ, միւշարիէ.յհ վէլիի ահ.տա պիր միւֆիտա նասիհաթ օլմուշ տուր:

Ցիմէ.ք օլուեօր.քի, Ռուսիա, 1870 սէնէսինտէ իթա իթտիկի խըտմէթ.լէրէ միւգապիլ լաեըգ.յլա միւ.քեաֆաթ կէօրմէմէեէճէկինտէն վէս.վէսէ իթմէսինտէ հագդը սէպէպ.լէրի վար իսի: Շէօյլէ.քի, պիր քէր.ըէ Ամմանիա տէվլէթի քէնտի ֆի.թուհաթլարընտան մէֆթուն օլա.ըագ, հասէտլէ Պրուսիդ էեպէթի իւզէրինէ տաֆը նազար ի՞թմէեէ.ճէ.ք մի իսի:

Իմտի, 1870տէ իթթիխաղ օլու.նաճագ բօլիթիգա հագդընտա, ի.քինճի Ալէ.քսանտր իլէ վէլիի ահտը պէ.յինտէ.քի միւսպահեէնէթ, Ռուս մէնաֆիի իչին, վուգուտթլարտան միւմքին մէրթէպէ մէնէ եօլտա իս.թիֆատէ իթմէ.ք մագսէտինտէն նէ.շէթ իթմիշ իսի: Պունլարընն շախսի թէվէճճիւհաթ վէ ատէմի թէվէճ.ճիւհաթընն օ սըրատա պիսիլ.ք է.հէմմիեէթի օլմամշ տբր:

Աճատա պունտան, իմբէրաթօրը ճէտիտին Ռուսիա իչին ատէմի թէ.վէճճիւհ վէ Ֆրանսա իչին թէվէճ.ճիւհիւ պուլունտուզունա տայիր վա.զը օլան ըիվաեէթլէրտէ հիչ տոր ու էտտա օլմամըզը մանէատը չը.գա՞ր մը:

Հիչ պիր վազէթ, լաքին իշպու.շախսի էֆ.քեար վէ հիսսիեաթընն սէ.պէպ վէ էհէմմիեէթլէրինի միւպա.լաղալը կէօսթէրմէնինտէ լիւզու.մու եօգ տուր:

Նասըլ.քի սէօյլէմի.ք, իւչիւնճիւ իմբէրաթօր Ալէ.քսանտր խալիս Ռուս տուր: Միւշարիէ.յհ, ուլում վէ միւնասէպաթընճա, պաշլըճա մէր.քէզի իճթիմայի Մօսգուտտա օլուպ, մէտէնիյյէթի զարպիէեէ պիր նա.ղալը թէրէտտիւտէ պագան, վէ պիսիլ.ք Բէթրօնուն իճրա իթտիկի իսպահաթը ազիմէնին ճիւմիլսինէ թէաճճիւպ իթմէ.յեպ, Ռուսիա, սը.ֆաթը միլիեէսինէ, մէզհէպ վէ ախ.լագընա խարիճի պիր մէտէնիյյէ.թի ճէպրէն իտիալ իտէճէ.ք եէր.տէ, ասըլ.քէնտի գուվվէ.յի մախ.սուսէսինէ թէր.ք իտիտիկինտէ, տահա միւնթազամ վէ տահա պախ.թիեաբ սուրէթտէ թէվէսսիս իտէ.ճէ.ք օլտուզունու զանն իտէն պիր Ռուս ֆըրդասընա մէնսուպ տուր:

Պու ֆըրդա պիլ խասսա Ամման.լարա խասիմ տիր, վէ պու իսէ, եա.լընըզ, Ամմանլարընը էվրօբա բօլիթի.գասընը Ռուսիաեա իտիալ իթմիշ օլտուզլարը իչին օլմաեըպ, իլլա, Ռուսիանընն Պալթիգ էեալաթընտա..քի միւթէատտիտա Ամմանլարընը, ա.սըլ Ռուսլարընն զարարընը մուճիպ օլարագ, պիր նուֆուզը բիւճճա.նիյյէթ.քէսպ իթմէկէ մուվաֆֆագ օլտուզլարը, վէ պէօյլէճէ քեաֆ.ֆէ.յի թէլլէրինի էլլէրինէ թուտմուշ օլարագ, վասի պիր հէ.յեէթի մէ.մուրիյն մա.քինասը թէշքիլ իյլէմիշ օլտուզլարը իչին տիր: Ռուսիանընն Պալթիգ էեալաթընը մէմալի.քինէ պիրլէշտիրմէմիշ օլտուզունա տա.յիր վագը օլան ըիվաեէթլէր, հագ.սըզ տէ.յիլ տիրլեր. պիլա.քա էեալա.թը մէզքիւրէ Ռուսիաեը ֆէթհ իթ.միշլէր տիր: Ամմանլարընն համիսի օլան իմբէրաթօր Նիզօլա, իֆա իթ.տիկի խըտմամթ իչին նէ միւ.քեա.ֆաթ տրզու իթտիկինի Գավդասիա ֆաթիհին ժէնէրալ էրմօլօֆա սիւալ իթտիկինտէ, ժէնէրալը միւշարի.լէ.յհ, խթիհզա եօլու, «պէնի Ամ.մա՞ն եաա խտինիզ» ճէվապընը վեր.միշ տիր:

Ամմանլարընն, Ռուս աղլամ վէ տէվայիրինտէ միւսթախտէմ օլ.մադա տայիր վագը օլան արզու վէ էֆ.քեարլարը, մէզքիւր Ռուս ֆըր.գասը, էվ պինտէն ատ.յհ իմբէրա.թօրը լահզդ թարաֆընան թագ.պիհ օլունմագտա տրբ:

Քամգով վէ Ադասոֆ կիպի Մոս.գօֆլար, բայիթախթրն Բէթրէս.պուրկատան Մոսգուտաեա նագլինի իթթէսի.քէրինտէ, Մոսգուտաա բօ.լիսին տահա մաթլուպ սուրէթտէ իճրայի մէմուրիյյէթ իթտիկինի զանն իթտի.քլէրի, վէ եա իմբէրաթօրլա.նէն հաեաթը, շէհրի մէզքիւրտէ թէշէպպիսասթը ճինտաեէթ.քեարա.նէեէն արի պուլունճագը իչին օլ.մաեբպ, իլլա, եալընըզ, իւչիւնճիւ Ալէ.քսանտրը, մէր.քէզի Բէթրէս.պուրկատա օլան Ամման մէմուրլարը.նէն նուֆուզունտան գուրթարմագ մէմլինտէ պուլունտուգլարը իչին տիր:

Մոսգոֆ Զարլարընն աթիդ բա.յիմախթընտա, Ռուսիանընն տախ.լի վէ խարիճի բօլիթիգասընն տա.հա ղիեատէ միլլէթճէ պիր սըֆթի աստաճպընա շիպհէ եօգ տուր:

Իշթէ իմբէրաթօրը լահզդն Ամ.մանլարա տիւշմէն օլմասը պու մեր.քէզտէ տիր: Պու ֆիքրի աղնար.սընը.զ տէ.յլ՞ վի.շու հալտէ, բէ.ք զիեատէ եիւզտէն տիւշմիշ օլուպ, անասրլ Ամման օլան մէմուրիյն ա.լէ.յհինտէ.քի շու զըտաիեէթտէն, Ամման միլլէթի տէ.յհինտէ ատա.վէթի մանէատը չըդարմագլըդ բէ.ք ուզագ տբր:

Նասըլ.քի, շիմտի.քի իմբէրաթօ.ռուն պիզզաթ Ամմանլար թարաֆը.տան ի՞հտտա օլունմուշ օլմասը տա պունա պիր խսպաթ տբր: Միւշա.բիլէ.յհին հէ.քիմի Ամման տբր, մա.պէ.յն միւշիրի Ամման տբր, վէ Ռուս ատատրը ռթիդա շիր.քէթի տբր.քեա.թիպի Ամման տբր:

Իմբէրաթօրը ճէտիտին Ամմանիա ալէ.յհինտէ դաեէթ չէտիտ պիր ա.տատվէթտէ պուլունմասընն սէպէ.պի, զէվճէսի բրէնսէ Տակմարը.ն նէսլի մինատսէպթիյլէ զահուր իթ.տիկի մանէատը վերիլմէ.ք խթէնիլ.մէ.քտէ խսէ տէ, շու բատրը ունուտա.լուեօր.քի, բրէնսէս Տակմար տա Ամ.ման տբր: Տանիմարգատա իճրայի հիւ.քմ իտէն Կիւ.գսպուրկ ֆամիլ.

եասը, պիր Ալման ֆամիլեասը տըրվէ Ալբէնտէ ագաը միսսալէհա օլուտուգան սօնրա, 1865 մուհարէպսի էնասընտա, մեղքիր ֆամիլեանքն Տանիմարգալըլար թարաֆընտան կէօրտիւկիւ շիրքեաեաթ վէ թիհամաթ տախի, շու սըրատա բէք չարուգ ունուտուլմուշ օլմալը տըր։

Իւչունճի Ալէքսանտրըն Ֆրանսայնին վագը օլան խայրխահլըղը, բէտերի թարաֆընտան թահսին օլունտուղու կիպի, խանէտանը իմբէրաթօրինին պիլճիւմէ ազալարը տախի, իշպու խայրխահլըղը միսսալի պիր տէրէճէտէ հիսս իթմէքտէ տիրլէր։ Էկէր իմբէրաթօրը միւշարիէյինին շու տէրքեար օլան թէվէճճիւհինէ խուսուսի պիր մուհապէթ իմի վիրէպիլիր իսէմ, օլ մուհապէթինտէ, հիչ պիր բօյնթիգաճա սրֆաթը օլմաեըգ, Ֆրանսատան զիեատէ Ֆրանսըզլարա միւնհասրը օլտուղունու պէեանա միսսալաթ իսէրիմ։

* * *

Բէթրէսպուրկտան Էնթրանսիժան ղազէթասընա պէր վէճճի ատթի եազըլմըշ տըր։

Իմբէրաթօր գախիլէրի օլուպ, ասըլմաեա մահ.քիւմ օլան պէշ նէֆէր նիհիլիսթի ատմաեա մէմուր ճէլլատա, ասըլանլարըն տօսթլարը միւրաճաաթ իսէրէք, պունլարըն պօղազլարընտա.քի իբլէրի, վէ հաթթա տար աղաճընըն եանկալարընը սաթըն ալարդլարը զապրթա թարաֆընտան խապէր ալընմասը.յլա, մէրգում ճէլլատա տախի տաեադ ճէղասընա չարբըմըշ տըր։

Հէլէ մահ.քիւմէրտէն Սօֆիա Բէրօվդաեանընն պօղազընտա.քի իր, բարչա բարչա օլարագ, նիհիլիսթիլէր թարաֆընտան սաթընն ալընմըշ, վէ չիմնի նիհիլիսթլէրին կէօյուն.տէ պու իբատէն պիրէր բարչա խաթրէյի ինթիգամ օլմագ իւզրէ թաշընմագտա պուլունմուշ տուր։

Մէրգում ճէլլատա, ասըլանլարընն կէօղ պաղլարընը տա սաթարագ բէք չօգ ագչէ ալմըշ տըր։ Ասըլանլարատան էն սօնրաեա պրագըլմըշ օլան Հէլֆմանա, ըէֆիգուրէնին ասըլտըգլարը խապէր վէրիլմիքտէ, եվվել էմիտէ մէղպուրէ պունա ինանմամըշ, վէ հիչ օլմագ իսէ, Սօֆիա Բէրօվդաեանընն աֆվը մէմուլ օլտուղունու սէօյլէմէսիյլէ, պունլարընն ասըլմալարընա տայիր զաղէթալարտա.քի թաֆսիլաթ քէնարսինէ կէօսթէրիլմիքտէ, բէք ֆէնա հալտէ պաեըլմըշ տըր։ Մէղպուրէ Հէլֆման տեբլաղդատան սօնրա, զապրթա, ճինաեէթինի իղրար իթմէսինէ բէք չօգ չալըշլարագ, էկէր իթիրաֆաթը քեամիլէտէ պուլունուր իսէ, աֆվ օլունաճաղը միւժտէսի տէ քէնարսինէ վերիմիշ տիր։

Ռիվաեէթէ կէօրէ, մէղպուրէ պիր աղ քէնարսինէ միւսատէ օլունմասընը թալէպ իթմիշ, վէ պիր դաշ սաաթ տուշունտուքտէն սոնրա, լաղմ կէլէն իպրարլարը վերտիկինտէն, մէղպուրէնին վերտիկի մալիմաթ իւզերինէ, նիհիլիսթլէրին իլէրի կէլէնլէրինտէն պիր գաշ քիչի տահա էլէ կէչիրիլմիշ տիր։

Իզայիֆին սաքին օլտուղու օտա, զապրթա թարաֆընտան պասըլտըգտա, Բէթրէսպուրկ տարիւֆիւնունու չակիրտանընտան դօնթ Բօտկի նամ զաթ, օրատա էլէ կէչիրիլմիշ տիր։ Միւմանիէյհ կէչէնէրտէ տարիւֆիւնունտա իճրա օլունան պիր նիւմայիշտէ, հէյեթի վիւքէյատան Մ. Սապուրօֆու օ կիւրիւթիւ արատընտա կիզլիճէ պիր չագը իլէ եարալաեան զաթ տըր։

Ասըլանլարատան Իլիապօֆուն իֆտաէսինէ կէօրէ։ իճրա գոմիթէսինին էն զայրէթլի ադալարընտան պիրի տէ միւմանիէյհ գօնթ Բօտկի իմիշ։

LE PRINTEMPS EN ACTIONS

ԲՐԷՆԹԱՆ ՄԱՂԱԶԱՍԸՆԸՆ

ԻՃՐԱԹԱ ՊԱՇԼԱՄԱՍԸ

Փարիստէ վագը ԲՐԷՆԹԱՆ նամ ճէսիմ մաղազալարընն պատիի քիւշատը օլան Գոմանտիթ շիրքէթին սէհիմիէրի հագգընտա, հէր թարաֆտան մալիւմաթլար իսթէնիլմէքտէ օլուպ, վէ շիրքէթի մէղպուրէեէ սէհիմ եազըլմագլըգ տէֆթէրի իսէ, իշպու էօնիւմիւզտէքի բազար իրթէսի կիւնիւ ալտֆրանա մայիս 16տա վուգու պուլուճաղընտան, շու աթիտէքի մալիւմաթլարը պէեանէ միւսարաաթ իսէրիմ։

1. Մէղքիւր թէշէպպիւսաթ, շու զիյրտէքի թէէմինաթլար թահթընտա պուլունմագտա տըր, եանի էհալինին պիր սուրէթի գավիեէտէ օլան գոնթրօլու թահթընտա օլտուղու կիպի, միւտիրի, եանի ժէրանը պուլունան զաթըն տախի շախսի վէ թէքմիլ մէսուլիյէթի այթընտա օլաճագ տըր, վէ պինապէրին, կէրէք արաղի վէ կէրէք էպնիյէտէն իպարէթ օլան էմվալը մէնգուլէ վէ զայրի մէնգուլէտէն իպարէթ սէրմայէճէ թէէմինաթ պուլունաճագ տըր։

2. Մ. ժիւլ ժալիզօնուն պու իշտէ հիսէտտար դալարագ, միւտիր եանի ժէրան իւնվանքյա, իտարէյի ումուրա նէզարէթ իսէճէկինտէն, վէ տէրքեար օլան սէհիմիէրտէն սայրի տէօրթտէ պիր գըսմը եանի, 18,084 տտէտի քէնտույէ այիտ օլաճաղընտան, տիմէք տիր.քի, պէհէր հիսէսի 500 ֆրանգտան իպարէթ պուլունտուղու հալտէ, խաղգա իմզալմաթըմագլըգա, անճագ 61,916 հիսսէ չըգարըլաճագ, վէ մէկքիւր սէհիմէր իշին թախսիս գըլընան պու ֆիեաթ, ասլա արթըրըլմաեաճագ տըր։

3. Ագճէ թագսիթլէրինին թէէտիյեէ վէ թէսլիմի, շու աթիտէքի սուրէթտէ վուգու պուլաճագ տըր, եանի, 50 ֆրանգ, հիսսէ իմզալանըլըգտա, վէ 75 ֆրանգ պերինճի թագսիթտէ, վէ 125 ֆրանգ 1881 նոյեմբեր (ալտֆրանկա) 30տա, վէ 125 ֆրանգ 1882 յուլիս 31տէ, վէ 125 ֆրանգ 1883 յուլիս 31տէ։ Շունու տախի ունութմաեըգ իշար իթմէքլիկէ քի, մէղքիւր թագսիթլէր զէմանընտա ալընաճագ բարարար, տէրքեար օլան իհթիեաճա քեաֆի օլաճաղընտան, թագսիթլէրէ պէքլէմէքսիզին, հէր սէհիմ պէտէլի օլան պէշէր եիւզ ֆրանգլարը բէշինան թէքմիլ վիրմէք իսթէեէն հիսսէտարանա, օլ պապտէ հիչ պիր իքրամ վէ եախօտ ըսգօնթօ օլունմաեաճագ տըր։

4. Հիսսէտարանտան իպարէթ պուլունան Գոմանտիթ շիրքէթի իլէ Անօնիմ շիրքէթի պէյնինտէ օլան ֆարգ շու տուր քի, Գոմանտիթի շիրքէթինտէ, միւտիր պուլունան շախս, շէրան վէ նիզամէն, քէնտի իտարէ իթթիկի ումուրա մէսուլ օլուպ, վէ հալ պու քի, Անօնիմ շիրքէթինտէ իսէ, միւտիր եանի ժէրան պուլունան շախս, խթիֆա իթթիկի կիպի, հէր պիր մէսուլիյէթտէն գուրթուլապիլէճէկինտէն, վէ Բրէնթան մաղազալարը շիրքէթի տէ Գոմանտիթ օլտուղունան, թապիսիթլէ, Մ. ժիւլ ժալիզօ մէսուլ սաեբլաճագ, վէ պու խուսուստա, քեաֆիֆէյի հիսսէտարան իշին, պիւյիւք պիր թէէմինաթ օլմուշ օլաճագ տըր։

5. Հէր սէնէ, հիսսէտարանա, իբի աէֆտատա, եանի պիրի յունվար 31տէ, վէ տիկէրի տախի յուլիս 31տէ, եիւզտէ պէշ ֆայիզ վերիլէճէք տիր։ Հիսսէտարլարըն, պունատան տա պաշգա, տոբլ թիճարէթտէն եիւզտէ էլլիսինի ալմագլըգա հագգլարը օլաճագ իսէ տէ, թիճարէթի հասըլէտէն, ճիւզի պիրբէր մըգտար շէյ ալըգօնուլարագ, շու մէպլաղ իւչ միլիոն ֆրանգա պալիղ օլտուղտան սօնրա, հիսսէտարանա, թիճարէթտէն եիւզտէ էլլի իբի պուշուգ տախի վերիլէճէք տիր։

6. Պու մաղազալարընն սէհիմ.քեաղըալարընընն, Փարիս պօրսասընտա դապուլինէտէ բուխսաթ խթէնիլէճէք տիր։

7. Սէհիմէրին իլքլուպլարը թէսլիմ ու թէէտիյեէ օլունտուգտան սօնրա, պէյն էլ խալգ ալընըպ սաթըլապիլէճէք տիր։

8. Պու եօլտա սէհիմէր, սէնէտէ եիւզտէ 15տէն 20յէ գատար անճագ թիճարէթ կէթիրէպիլիրլէր։

Իմտի, Բրէնթան սէհիմէրի, բէք միֆիա վէ շաեանը իթթիպարը պիր շէյ օլտուղունտան, բազպէթլու օգուեանլարըմըզ, հէման եէվմի մէզկուրտան եանի մայիս 16տան էվվել, քէմալի արզու վէ խահիշ իւզրէ, թահրիրէն մէզքիւր շիրքէթէ հիսսէտար օլմագլըգա միսսարաաթ պիրլէ խթիֆատէ իթմէլի, վէ պունուտա միւրատ իթթիքլէրինտէ, Փարիսէ Մ. ժիւլ ժալիզօ խամինէ մէ քթուպ եազարագ, վէ հէր գաշ սէհիմ խթէրլէր իսէ, իւք թագսիթէ մահսուպ օլմագ իւզրէ, պէհէր սէհիմ իշին էլլիշէր ֆրանգ կէօնտէրմէ.քլիկէ հիմմէթ իյլէմէլի տիրլէր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆ

(Մանրամասն 4629 Ն-ոյ Ազատին դեմ)

Երկու հասարակապետութիւնք պատմութեան մէջ յայտնի են եղել իրանց երկարամեայ տիրապետական ուժերով — հին Կարթագէն և շատ աւելի նորագոյն Վենետիկ–Դէնուայ թէ սրչափ նշանաւոր ազդեցութեան են հասել երկուսն էլ այս իշխանութիւններից, բոլորովին ասելորդ է երկարաբանելը, երբ մանրողջ Հռոմայեցւոց տէրութիւնը դարեր է մաքառել իրանից մի քանի հարիւր անգամ աւելի փոքր ժողովրդի հետ, ինչպէս Կարթագինացիք են եղել, իսկ Վենետիկ–Դէնուան, չ'բաւականանալով Դրիմի ափերից սկսած մինչեւ Աֆրիկայի ծայրերի տարածութեան հարստահարութեամբ, սկսել է երկրագնդի սահմանից էլ դուրս տարածութիւն որոնել և այդպիսով յանդուգն Դէնուացի Կոլումբոսի առաջնորդութեամբ, Դէնուէզցու ոտք առաջինն է կոխել երկրագնդի հակոտնեան Ամերիկայ։ Բայց ի՞նչ է պատճառը, որ այդչափ ուժի ու ազդեցութեան հասնելով, երկու վերոյիշեալ իշխանութիւններն էլ չ'կարողացան յարատեւել իրանց գոյութիւնը, այլ առաջի անյաջողութեան հանդիպելով միանգամից այնպէս անօրինակ կերպով ընկան, ինչպէս ո՛չ մինը աշխարհի վրա անուն հանած մեծ թէ փոքր ազգերից՝ նոքա պայթեցին ո՛չ ինչպէս ազգ, այլ ինչպէս ոսքանի փ.քած փրփուր, ինչպէս օդովի փամփուշտ։

Ղազանի և Աստրախանի Թաթարաց խանութիւնները հաւասարապէս ուժով են եղել և ահարկու Ռուսական ժողովրդի համար։ Ի՞նչ է պատճառը, որ Ղազանի տիրապետութիւնը ընկնելով շատ առաջ քան թէ Աստրախանինը, Ղազանի Թաթարները մինչեւ հիմայ էլ մնացել են ու աճում են իրանց վաղեմի բնակութեան տեղը, չ'նայելով որ Ռուսական գաղթականութիւնը նոցա ուսերի վրա է նստում, իսկ Աստրախանի խանութեան Թաթար բնակութիւնը հալվել է ինչպէս դարնան ձիւն, մնալով այս տեղ ու այն տեղ ամենափոքրիկ խումբերով։

Լեհաստանը և Լիթուանիա միանալով մի թագաւորութեան մէջ, որի կառավարողը ու իշխողը միշտ եղել են Լեհացիք, փապուց արդէն պիտի ներկայացնէին իրանց մէջ ձուլված մի ազգութիւն, մի լեզու, միանման յատկութիւններ, միատեսակ հակումներ և հասարակային ձգտում։ Ի՞նչ է պատճառը, որ Լիթուանիացիք լինելով Լեհաց հետ միակրօն, Լեհացիներից շատ ոտոր իրանց զարգացմամբ, գիտութեամբ ու գրականութեամբ, կրցնելով շատ տեղ նաեւ իրանց սեփական լեզուն, մի քանի դար ենթարկվելով Լեհաց տիրապետութեան, ապրելով նոցա հետ խառն ու կպած, չեն ձուլվել, սակայն, չեն կլանվել Լեհացիներից, այլ հանելով մինչեւ մեր ժամանակը սկսել են օրէց օր աւելի բազմանալ, աւելի յառաջ գնալ, քան թէ Լեհացիք, որոնք գնալով փոքրանում են, գնալով կորչում։ Լիթուանիացոց ազգային զարգացումը այնչափ ոտոր է եղել Լեհացիներից, որ Ադամ Միցկեվիչ, Կոստուշկո, Լանգեվիչ Լայն նշանաւոր մարդիկ, որոնք եղել են Լիթուանիացիք, յուսահատվելով իրանց ազգային լեզվի անուղղելի զուեհիկութեամբ, ստիպված են գանվել իրանց գրականական ու հայրենասիրական գաղափարները արտայայտել Լեհաց լեզվով։ Ի՞նչ է պատճառը, որ մի այսպիսի գուեհիկ և շատ մեղմ ու հլու ժողովուրդ չի ձուլվել ու չի հալվել Լեհացիների մէջ։

Ի՞նչ է պատճառը, որ Ֆրանկները յաղթելով Գալլերին, իսկ Բոլգարները Բալկանեան Սլաֆներին, չնայելով որ յաղթվածների գլխին տէր էին, հալվեցին տակայն նոցա մէջ, թողնելով միայն իրանց անունները։ Ինչո՞ւմն է կայացել գաղտնիքը թայերի մէջ զօրաւորների հալվելուն. չլինի թէ նորա մէջ, որ Բալկանեան Սլաֆները կամ Գալլերը աւելի զարգացած են եղել, աւելի քաղաքակրթված (այժմեան մտքով) քան թէ իրանց յաղթողները։ Եթէ հէնց այդպէս էլ լինէր, հապա ինչո՞ւ Լեհացիք անհամեմատ աւելի բարձր լինելով, քան թէ Լիթուանիացիք չկարողացին կլանել ևս այս վերջիններին։

Ի՞նչ է պատճառը որ Ցունաստանը Հայաստանից աւելի քիչ չարն ու բարի անցնելով, Հայաստանից շատ ուժով, բազմամարդ, բարգաւաճած լինելով, հասցնելով իր գոյութիւնը մինչեւ 1881 թիւ 30 ապրիլի, աւելի սակաւաթիւ որդիկ կարող է հաշվել աշխարհիս վրայ, քան թէ Հայ ազգը. աւելի ասեմ՝ Հայերը նաև իրանց այժմեան հայրենիքի մէջ, որի վիճակից այնչափ հեռու է Ցունաստանի վիճակը... հէնց այժմեանն Հայաստանի մէջ հայերը աւելի բազմաթիւ են, քան թէ յոյները իրանց բուն երկրում։ Ի՞նչ է պատճառը այս տարօրինակ երեւոյթի։

Ի՞նչ է պատճառը, որ Ռուսական Հայաստանը Վրաստանի հետ միասեղ նուաճվելով Ռուսներից, օրէց օր բազմանալու ու ծաղկելու վրա է, իսկ Վրաց ժողովուրդը ընդհակառակը։

Ի՞նչ է պատճառը վերջապէս, որ Աստրախանի հայ գաղթականութիւնը, լինելով շատ աւելի յաջող պայմանների մէջ, հայութիւնը, այսինքն, Հայ ազգի բնաւորութեան ամենագլխաւոր գծերը՝ տոկունութիւնը, աշխատասիրութիւնը, խնայողութիւնը, ընտանեկան առաքինութիւնը և այլն ցեղական յատկանիշները, գրեթէ բոլորովին կորցրել է, բոլորովին այլասերվել, հայութիւնից հեռացել, կորցրել հայկական յատկանիշները, իսկ Բէսարաբիայի խոր.քում զանազան զօրեղ օտար տարրերի մէջ թաղված մի բուռը հայ բնակութիւն պահել է ազգային բնաւորութեան բոլոր յատկանիշները, չնայելով մինչեւ որ կորցրել է իր լեզուն, կարել իր յարակցութիւնները ուրիշ երկրի ազգայիների հետ, անջատվել բոլոր ազգային կենտրոններից, հայկական հոսանքից։

Նոյնը կարելի է ասել և Գալլիցիայի և Լեհաստանի մէջ ցեցած Հայերի մասին, որոնք կորցրել են ո՛չ միայն ազգային լեզուն, այլեւս կրօնը, սակայն եթէ հետամուտ լինինք կ'տեսնենք, որ նոքա աւելի շատ են պահել հայկական ցեղի ամենագլխաւոր յատկանիշները՝ տոկունութիւնը, արիաջանութիւնը, հաստատամտութիւնը, ընտանեկան սրբութիւնը, քան թէ Աստրախանի, Զմիւռնիայի, նաև Կ. Պօլսի հայերը, որոնք այնչափ այլասերվել են, որ աւելի հայախօս օտարներ են, քան թէ օտարացած Հայեր։

Ինչո՞վ բացատրած վերջապէս, որ Հնդկաստանի մի քանի տասնեակ հազար լուսաւորված, զարգացած Հայեր այնչափ շուտ այլասերվեցին, կորցրին ցեղական առանձնայատկութիւնները, ձուլվեցան, կլանվեցին ուրիշներից, մինչդեռ Բօտոսայի (Թրակիայում) մի բուռն Հայերը և Բրուսայի մէջ մի քանի հարիւր տարի առաջ Ղրիմից բերած Հայ գաղթականութիւնը ո՛չ թէ միայն չեն կորչում, այլ փառք Աստուծոյ, տասնապատկվում են ու իրանց շուրջը լցնում։ Ո՞ր տեղ է, այս բոլոր երեւոյթների գաղտնիքը։ Ահա այս երեւոյթները մեկնելով միայն կարելի կ'լինի հասկանալ թէ ինչո՞ւ մէջ է կայանում մի ազգի գոյութեան ու յարատեւութեան անհրաժեշտ պայմանը. ինչո՞վ է պահպանվել այսչափ դար Հայ ազգութիւնը ամեն պատուհասների մէջ. ո՞րչափ սխալ է եղել Վենետիկի Մխիթարեանների և առհասարակ ժամանակակից բոլոր տաճկահայ ու ռուսահայ գործիչների ուղղությունը սոր ազգը սորկան բարձրացնելու ու ապագան շինելու վերաբերմամբ. թէ ի՞նչ ասել է վերջապէս մի ազգի կ—ը—ր։ Այս բոլոր հարցերը պարզելուց յետ, յուսով եմ, որ Կ. Պօլսի տարոնց ու կանանց ընկերութիւնները կ'համոզվեն ևս թէ սրչափ տարապայման և անբնական է իրանց բռնած ընթացքը Հայ ազգին «բարօրութիւն տալու» նկատմամբ. թէ ի՞նչի մէջ է կայանում մի ազգի իսկական բարօրութիւնը — իրանց արծարծող, իրանց ստացած ու հասկացած «լոյսի» մէջ թէ մի ուրիշ տեսակ լոյսի, որը եղել է և է մեր ազգի գոյութեան ամենագլխաւոր պայմանը, նորա վերկութեան միակ յոյսը։ (Շարունակելի)

ԳՐԻԳՈՐ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

Պէյօղլունտա ճատտէ.յի քէպիրտէ վագը Տըմիրվիլ նամ գատրն էլպիսէսի մաղազասը բիանգօսու, ալտֆրանկա մայիս 15տէ բազար կիւնիւ, գիրը օլունան մաղազասա, ալտֆրանկա սատթ 10տա քէչիտէ օլունաճաղընտան, հիսսէտար օլանլարըն, արզու իթթիքլէրի հալտէ, եէվմի մէղքիւրտէ վէ սաաթ 10տէ հազար պուլունմալարը իշին, իրանը քէ.յֆիեէթէ իպթիտար գըլընը։

Գալաթատա վագը Մ. Ժ. Տ. Մանէթօնուն իտարէխանէսի, քեաֆֆէ.յի տէվլէթլէրին ֆօնտալարընը վէ թահվիլաթընը ալբպ վէ սաթարընը, վէ վագթլարը հուլուլ իթմիշ օլան գուրթնարին ըսգօնթօլարը, վէ գաղանլան պիլէթլէր վէ էվրօբա պօրսալարը.յլա հէր նէվի պանդաճա մուամէլաթ իլէ մէշղուլ օլտուղունու էհալիեէ իլան իտէր։ Պիւքրէշ վէ Սագսօնիա բիանգօսարընն 99ունճու գուրալարը էսհամ համիլէրի, նիւմէրօլարընը թատուդ իթթիրմէ.ք վէ գաղանլան ագչէլէրինի ալմագ իւզրէ, մայիս 9տան իթիպարէն, մէղքիւր իտարէխանէեէ միւրաճաաթ իտէպիրիրլէր։

Գալաթատա գոմիսիօն խանրնտա Ն. 18

Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹՕ

Գանլըճա գարիեէսինտէ, Զուպուզլու ճատատէսինտէ, 83 նիւմէրօ իլէ մուրադգամ 800 զիրա արսատա մէպնի, 20 օտա, վէ 2 պիրի մալ, վէ պիր համմամ, վէ պիր ախբր, վէ թահթնտա խարապ 2 կէօզ գաբզխանէյի միշթէմիլ, պիր պապ սահիպնանէ իլէ, տէրուենինէ ճարի ալթը պուչուգ մասուրա մալի լէզիզին պիթիւնլէրի պիլ միւզայիտէ, Օսմանլը լիրասը 100 զչ. հիսապլէյէ, 160 պին ղրուշտա։ Վէ Պէյօղլունտա, Ալթընճը տայիրէ գարշըսընտա քեային, պէր մուճիպի խարիթա, 7 նիւմէրօ իլէ մուրադգամ 200 զիրա արսա, 34 պին ղրուշտա թալիպի իւզերինտէ թէդարրուր էյլէմիշ օլսուզունտան, վէ 97 սէնէսի շէհրի մայիսինին ի-քինճի ճիւմա իրթէսի կիւնիւնտէն իթիբարէն, շէհրի մէզքիւրուն 7 լինճի ճիւմա իրթէսի կիւնիւ, սաաթ 10ա գատար, պէհէր կիւն միւզայիտէյի գաթիեէսի իճրա գբըընճաղընտան, զամմ իլէ թալիպ օրանարը, էյեամը մէզքիւրէտէ մահլուլաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի։

1—3

Պուլկար տաղը մատէնի հիմաեունու հաբլաթընտան մախսուս 40 պու գատար պին տիրհէմ սիմ իլէ, Կիւմիւշ Խասքէօյիւ մատէնի հիմաեունու հաբլաթընտան տիթունսուզ 17 պին քիւսուր տիրհէմ սիմի խասրն, պիլմիւզայիտ բէշին ագճէ իլէ ֆիրուխթի մուգարբեր օլսուզունտան, վէ սալը հալ մայիսինին կիւնճիւ բազար իրթէսի կիւնիւ գարարատէսի քէշիտ խիլէճէկինտէն, մէզքիւր սիկէրին իշթիրասընա թալիպ օլանարրն, եէմի մէզքիւրէ տէկին Մարիեէ խաղինէյի ճէլիլէսի խտարէսինտէ Օրմանն վէ մատէն մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի, իլան օլունուր։

VACCINATION

ՀԱԳԻԴԻ ՎԷ ԹԱԶԷ ԻՆԷԲ ԻՐԻՆԻ ԻԼԷ ԶԻՋԼԻՔ ԱՇԼԱՄԱ

Պէյօղլունտա Բաժաս Օրբանիթարտա Սուտրօ 15.

Հէր կիւն ալոֆրանկա սաաթ 2 ա-էն 4 է գատար.

Ճէմիյյէթի Թըպպիեէյի Շահանէ Թարաֆընտան թասարիգ օլունմուշ տուր։

Իճազաը հալտէ աշ իշին իրինի ալընան ինէք էվլերէ տախի կէօթիւրիւլէճէք տիր։

ՏՕԳՐՕՐ ՎԻՕԼԻ

SIROP ET VIN DE DUSART

Տիւսարը, Լաքթօ-ֆոսֆաթ տը Շո նամ էճզա իլէ թէրթիպ օլունան շուրուպ վէ շարապը, բէնքրիզ վէ զայիֆ քիմիքլի չօճուգլարա, վէ սէրբիմէքտէ օլան գըզլարա, զայիֆմիզաճ գատրնլարա, կիւմրահ սիւտէրի պուլունմագ արզուլէեն սիւտանալարա, եէշիլ իսհալը օլան չօճուգլարա, խասթալըգտան հէնուգ չըգանլարա, զայիֆլէնմիշ լիթիեարլարա, կէօքիս խասթալըը օլանլարա, վէ եէմէյի կիւճ հազմ իտէնլէրէ, եէմէք եէմէյէ իշտահը օլմաեանլարա, վէ զայիֆլիքտէ վէ գուվվէթլիզիքտէ գարար գըլան պիճիւմէ խասթալըգլարա, Բարիսին հէքիմէրի, մէզքիւր իքի մուալիճէլերի թավսիեէ իտէրէր։ Գրբրլան քէմիքլերի տէ եէրինէ կէթիրիպ վէ եարարարը դուրութուպ գաբաթըրլար։

CIGARETTES INDIENNES

Բարիստէ մուգիմ Կրիմոլ վէ Գումբանեասընն թէրթիպ իյլէմիշ օլսուղու, վէ Սիկարէթ Էնտիէն թապիր օլունան իշպու սիկարալար, թըգնէֆէս, վէ սինիրտէն հասըլ օլան էօքսիրիք, պօղազ վէ ոէս գըսըլմասընա, վէ եիւզտէքի սինիր սրզըսընա, վէ ույգուսուզլուղա բէք ֆայիտէլի օլուպ, մէզքիւր իլա թէրէ տիւշար օլանը, Լշպու սիկարանը թիւթիւնիւ իչերի չէքսէլեր եվ վիրիր, վէ խասթալըգ անինտէ տէֆ օլուր։ Ինրթալագ վերէմի իլէ ինսանը նէֆէս ալրպ վիրտիկի ալէսթլարընա մախսուս քեաֆֆէյի էմրազը էյիլէշթիրիր։

Հէր պիր սիկարանը իւզերինտէ, Կրիմոլ վէ Գումբանեանը իմզասը վար տը։

Սաթըրը պիւյիք էճզախանէլերտէ։

PRINTEMPS

ՆԱՄ ՊԻՑԻՒԻՔ ՄԱՂԱԶԱԼԱՐԸՆ ՀԻՍՍԷՏԱՐԱՆ ՇԻՐՔԷԹԻ

ԺԻԻԼ ԺԱԼԻԻԶՕ ՎԷ ՇԻՐԼԷՔԵԱՍԸ

ԹԱՀԹԸ ԻՏԱԼԷՍԻՆՏԷ

500 ԷՐ ՖՐԱՆԳՏԱՆ 80,000 ՍԷՀԻՄԷ ԹԱԳՕԻՄ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ ՕԼԱՆ

ՍԷՐՄԱԵԷՍԻ, 40,000,000 ՖՐԱՆԳ

Էսհամը մէզքիւրէ, պէտէլինի ճէսթէ ճէսթէ վիրէնլէր իլէ, քեամիլէն բէշին վիրէնլէր պէ,ինտէ հիչ պիր ֆարգ օլմաեարագ, թէտավիւլէ չէզ արբլմէզ տը։

Էսհամը մէզպուրէ շու վէճհ իլէ թէէտիեէ օլունաճագ տը։

50 Ֆրանգ վազը իմգա իտիլսիիկինտէ,
75 » թէվզի վէ թագսիմ էանասընտա,
125 » 1881 նոյեմբեր 30 տա,
125 » 1882 յուլիս 31 տէ,
125 » 1883 յունվար 31 տէ։

ՇԻՐՔԷԹԻՆ ՄԱԳԱԶԻՆԻ

ՆԻԶԱՄՆԱՄԷՍԻՆԻՆ ՊԷՇ ՄԱՏՏԷՍԻՆՏԷ ՄԻԻՆՏԷՐԻՃ ՏԻՐ (1)

Իշպու Շիրքէթին մագազասի, սէրմաեէսի Մ. ԺԻԻԼ ԺԱԼԻԻԶՕ թարաֆընտան վաղ օլունան ԲՐԷՆԹԱՆ նամբյա մաարուֆ օլան Մաա Մաղազասընը մուամէլէսինտէն, վէ պու մուամէլէ իչին լազըմ կէլէն պինալարը ինչասընտան իպարէթ տիր։

Մէզքիւր մուամէլէ, Մաա թիճարէթինճէ հալէն թէտարիգ օլան վէ իլէրուտէ ճէլպ օլունաճագ պուլունան քեաֆֆէի էմթաաեը կէրէք թաբան վէ կէրէք բէրէքէնտէ սամմագտան իպարէթ օլուպ, Շիրքէթի մէզքիւրէ կէրէք տաղրուտան տաղրու, վէ կէրէք օրթագլըգ սուրէթիյլէ քէնտի քեարընա ֆայիտէլի օլան քեաֆֆէյի իմանլաթը իճրա իտեպիլէճէկի կիպի, պիղդաթ քէնտիսինին վէ եախատ պիր իւչիւնճիսինիւ եարարմը,լը տա էմթաանրն նագլի խըտմէթինի թանզիմ ու թէրթիպ, վէ պու թանզիմ ու թէրթիպ իլէ, սայիրլէրին էմթաասը նագլինտէն իսթիֆատէ իյլէեեպիլէճէք տիր։

Շիրքէթի մէզպուրէ, էնվայի էսհամ իչին խասուսէթէն պիր շուպէ թախսիսիյլէ, զօնթ-գուրան աչըգ, վէ ըզօնթօ մուամէլէի տախի իճրա իտէճէք, վէ սայիրլէր հիսապընա, սայիր մէմլէքէթլէր ֆապրիգալարը,լա տախի իշ եարատիլէճէք տիր, վէյհասը, էշեա վէ էմթաա տէբօղլթօ անպարլարը բիչատիյլէ, էմթաաեը պ ապուլ ու հրգիզ իտէպիլէճէք, վէ մէզքիւր էմթաայի մահֆուզէ իւզերինէ ավանսօ իտէրէք ադճէ վիրէպիլէճէք տիր։

ԲՐԷՆԹԱՆ նամ ճէտիտ մաղազալարրն թէէսիս իտիլէճէքլերի արազի վէ պինալարրն բագգամարը շուէլար օլաճագլար տը, 64, 66, վէ 70 Պուլվար Հօսմանտա, 117, 119, 121, 123, 125 վէ 127 Բրօվանս սոգաղընտա, 55, 57 մէ 50 Գոմանմէն սոգաղընտա։

Սէհիմլեր սէնէտէ եիւզտէ 5 ֆայիզ, վէ թէմէթթիւտէն եիւզտէ 50 քեար ալմաեա հազրը տըրլար։

500էր ֆրանգլըգ 61,916 ատէտ էսհամը ԱԼԷՆԷՆ ԹԷՑԱՎԻՒԼԷ ԶԸԳՈՐԸԼՄԱՍԸ, Բարիստէ, Պուլվար Հօսմանտա վագը շիրքէթին մահէլլի իճթիմանինտէ, ՄԱՅԻՍ (ԱԼԳԱ.) 16 ԸՆՃԸ ԲԱԶԱՐ ԻՐԹԷՍԻ ԿԻՒՆԻՒ սաաթ 10ունտան, ագշամըն սաաթ 6ընա գատար վուգու պուլաճագ տը։

Նէ գատար սէհիմ եաղըլմագ իսթէնիլիր իսէ, թէահիւտլիւ մէքթուպ իլէ օլ գատար 50 ֆրանգ, Բարիստէ Մ. ԺԻԻԼ ԺԱԼԻԻԶՕ իմմինէ կէօնտէրիլմէկինտէ, ՕԼ. ԿԻՒՆՏԷՆ ՀԻՍՍԷՏԱՐ ԵԱԶԸԼԱՊԻԼԻՐ։

ԳԱՏԸՆԼԱՐԱ. ԻՍԹԱՐ

Կէրէք ֆրանսատան, վէ կէրէք մէմալիքի էճնէպկյէտէն, էմթաա իրսալի արզու իտիլէրէք, Մ. ԺԻԻԼ ԺԱԼԻԻԶՕԵԱ եաղըլըզընտա, քէմալի տիգգաթ իւզրէ իճրա գբլընըզտան պաշգա, Հշեա նիւմունէսի տէֆթէրի վէ նիւմունէսի տախի թալէպ օլսունտուզունտա, իրսալ օլունաճագ տը։

(1) Շիրքէթին Դիզանամէսի, Բարիստէ նօթէր միւսիւ Սիւրբոնուն նէզտինտէ մահֆուզ օլուպ, հիսսէտար օլանլարը էմրլերինէ մուհավվէլ տիր։ Մէզքիւր Նիզանամէլէրտէն, Բարիստէ Մ. ԺԻԻԼ ԺԱԼԻԻԶՕտան, բասթա իճրէթի վէրիլէրէք իսթէնիլտիկինտէ կէօնտէրիլէճէքլեր տիր։

Տ. ՄԱԳՐԻ

ԹԻԻԹԻՒՆ ՎԷ ՍԻԿԱՐԱ ՖԱԳՐԻԳԱՍԸ

ԳԱԼԱԹԱՍ. ՎՕՑՎՕՏՍ. ՍՕԳԱՂԸՆՏՍ. Ն° 2 ՎԷ 23

Միւսիւ Տ. ՄԱԳՐԻ Նին Եէնի ֆապրիգասը, պու քէրրէ Գալաթատա Վոյվոտա սոգաղընտա 2 վէ 23 նիւմէրօյար իլէ մուրադգամ մաղազալարտա, ՖԱԳՐԻԳ ՆԱՍԻՕՆԱԼ ՏԸ ԹԱՊԱ Ի ՍԻԿԱՐԷԹ Նամբյա Թէէիսիս օլունուպ, Իշպու ֆապրիգա, կէրէք սահլպինին վէ կէրէք թիւթիւն հագգընտա մալիմաթը մոխասուսէլէրի պուլունանլարը սայ ու իդիթիմամէրէյէ, բէք կիւզէլ սուրէթտէ թանզիմ իտիլմիշ, վէ ԱԱՀԻՀ ԵԷՆԻՃԷ ԹԻԻԹԻՒՆԷԼԷՐԻՑԼԷ թէրթիպ օլունմուշ օլսուզու հալտէ, խօշնուտիւ թի մուճիպ սուրէթտէ, խալիս վէ թապիի վէ պիրինճի ճինստէն վէ ԴԱՆԵԷԹ ԷՀՎԷՆՃԷ թիւթիւն ֆիրուխթ իսճէկի բաղպէ թլու էհալիսէ իլան օլունուր։

Մէմալիքի էճնէպլեէ իչին խիլէճէք սիբարրշ տէրհալ իճրա օլունաճագ, վէ պա իրատէյի սէնկյէ պանտրրօլ վէրկիսինէն մուաֆ պուլունաճագ տը։

Իշպու ֆապրիգա 23 ապրիլ / մայիս 7 տէ քիչատ օլունմուշ տուր։

ՍԱՀԻՊ ԴԱԶԼԹԱ

ԿԱՐՊԵՏ Ճ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ.

ROYAL ՐՕԱՅԵԱԼ

MARQUE DE FABRIQUE

NOUVELLE MANUFACTURE

DE TABAC ET CIGARETTES

ԳԱԼԱԹԱ ՊԱԼԸԴ ՊԱԶԱՐ ՃԱՏՏԷՍԻ Ն°. 36.

Իշպու մայիսին 4/16ընճը, եանի կէլէճէք բազար իրթէսի կիւնիւ քիչատ օլունաճագ տը։

Հէր նէվի թիւթիւն վէ սիկարա թէրթիպ օլունուր.
Եէնիճէնին էն ալէա թիւթիւնլէրի պուլունուր.

Պու ֆապրիգաեա օլունան սիբարրշլար, կիւն վէ սաաթընտա, բիայէթլու միւշթէրիլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ քէմալի տիգգաթ իւզրէ վէ միւրատ իթտիքլէրի սուրէթտէ իճրա իտիլմիքտէն պաշգա, թաշրալար իչին վուգուա կէլէն սիրարրշլար տա, պանտրրօլ վէրկիսինէն ազատէ պուլունաճագլար տը։

Մէզքիւր ֆապրիգանրն իտարէսի թարաֆընտան, բիայէթլու էհալիյի հօշնուտ գըլմագ նէյէ թիյլէ, էն նէֆիս մահսուլարրն թէրթիպ ու թէհլիյէսինէ, պէզլի տիգգաթ օլունաճագ տը։

Իսթանպօլ, 30/12 մայիս

ԻՏԱՐԷՑԻ ՖԱԳՐԻԳԱ

MALADIES DE POITRINE

SIROP D'HYPOPHOSPHITES DE CHAUX DE GRIMAULT ET Cie

ԿԷՕՔԻԻՍ ԽԱՍԹԱԼԸԳԼԱՐԸ

Ինսանըն իչէրքի տէրիսինին իւֆիւնէթինէ, վէ վէրէմէ, վէ նէզլէյէ, վէ շէտիտ էօքսիրիւք կիպի կէօքս, վէ նէֆէս պօրուսու, վէ ագ ճիկէր խասթալըգլարընա տիւշար օլանլար, Կրիմոլ վէ Գումբանեասընն, ՍԻՐՕ Տ'ԻՐՕՖՕՍՖԻԹ ՏԷ ՇՕ նամ շուրուպունու իսթիմալ իյլէմէլի տիրլէր։ Տիւնեանրն հէր թաաֆընտա պուլունան թապիպլէր, խայլի սէնէլէրտէն պէրու, մէզքիւր շուրուպու թավսիեէ իթմէքտէ տիրլէր. Նասըլ քի բէք չօգ մուհասսէնաթը տա կէօրիլէկլմիշ տիր։

Պու շուրուպու, միւթէմատիէն իսթիմալ իտէն խասթանրն էօքսիրիւկիւ. ազալըը, վէ կիճէլէրի թէրլէմէքտէն գուրթուլուր, վէ իշտահը աչըլըր, վէ ազ վագթի զարֆընտա իսթէ կէլէրէք քէսպի սըհէթ իտէր։

Պու սէօյլէտիքլերիմիզ, միւթալաաթը աթիեէ իլէ թաստիգ գըլընմըշ տըր։

« Կրիմոլ վէ Գումբանեասընն Սիրօ տ'Իրօֆօսֆիթ տը Շո նամ շուրուպու, ագճիկէր վէրէմէնին հէր պիր տէրէճէսի իչին թավսիեէ գըլընա ճայիզ տիր. չօգ տէֆա խասթալար քեամիլէն քէսպի չիֆա իթմէքտէ, վէ եախատ հիչ տէյիլ իսէ, խասթալըգլարը, միգտարի քիֆեեէտտէ թէնէզզիւլ իյլէմէքտէ տիր։

(Բարիսէն Թրիպիւն Մէտրգալ նամ զազէթասընտան խիլասա։)

« Ինֆէնտի, թէրթիպ իթմիշ օլտուղունուզ շուրուպտան տօլայը, սիկէրի թէպրիք իտէրիմ։ Ագ վէ գարա ճի, կէրէլէրինտէ խասթալըգլարը պուլունան կէրէք պիւյիւք առամարա վէ կէրէք չօճուգլարա, հէր կիւն շուրուպունուզտան վիրմէքտէյիմ։ Սէզքիր շուրուպ; պու կիւնէ գատար թէրթիպ օլունմուշ օլան օ եօլտա շուրուպլարընն քեաֆֆէսինի տէ կէչմէքտէ տիր։

(Մէլպուրնտա (Ավ Թրալիա)» տօքթօր) Ժ. Է. ԼԱՆԿ

« Պիրինճի տէրէճէտէ օլան վէրէմ իլլեթինէ թութուլմուշ պուլունան սէքիզ նէֆէր խասթալար, եալըզ պիր իքի այ գատար Կրիմոլ վէ Գումբանեասընն Սիրօ տ'Իրօֆօսֆիթ տը Շո նամ շուրուպտան իսթիմալ իտէրէք, պու կիւնքի կիւն օ մէրթէպէ քէսպի իֆգաթ իթմիշլեր տիր քի, ագ ճիկէրլերինտէ գապարճըգ պուլունտուղունու թաստիգ իթմէքլիք, ասլա միւմքին օլմամազ, վէ իքի սէնէէտէն պէրու տուր քի. իւզերլերինտէ խասթալըգ էսէրի պիլէ գալմաեարագ էյի լէշմիշլեր տիր։»

(Վիէննանրն (Ավթրիա) նամ հէքիմլիք զազէթասընտան խիլասա։)

Իրօֆօսֆիթ տը Շո շուրուպումուզ, կիւլ բէնկինտէ օլուպ, վէ եումուրթա չէքինտէ եասը չիչէլերէ սաթըլմագտա տը. վէ իւզերինտէ ֆապրիգանրն մարգասը իլէ, Կրիմոլ վէ Գումբանեասընրն իմզասը, վէ Ֆրանսա հիւքիւմէթինին տախի մէհրիւ վար տը։ Սաթըլը պիւյիք էճզախանէլերտէ։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՖՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 12 մայիս

Ինկիլիզ	գօնսոլիտ	102-1/4
Էսհամը	Ուսմանիէ այլլարը	16-5/16
»	» գաբանտը	16-3/8
1865	Իսթիգրազը	17-1/2
1869	»	17-3/8
1871	»	78-
1872	(Պօնտիւ Թրէզօր)	28-3/4
1873	»	16-3/4
Օսմանլը	Պանդասը	16-3/8
Ռուսիա	Իսթիգրազը 1873	94-3/8
Մըսըր	Իսթիգրազը պիրլէշմիշ	77-3/8
»	Իմթիեազը (շըմէնտը.)	98-1/4
Տէվլէթի Սպանիան	1877 Իսթիգ.	
	բազը	91-1/4
Տարրա	սանիէ	77-1/2
Մըսըրրն	Բօչիտ Իսթիգրազը	99-3/8
1877	Մանարիսթան Էսհամը	102-3/8
Դամպիս	Բարիզ 3 այ վատէ	25-50

Բարիս, 12 մայիս

Ֆրանսըզ	ֆոնտսու 3%	85 77 1/2
»	» 5%	119 95
Էսհամը	Ուսմանիէ այլլարը	16-55
»	» գաբանտը	16-47 1/2
1865	Իսթիգրազը	90-
1869	»	38-
1873	»	85-
Ռումէլի	շըմէնտը. Թահվիլա	60-25
Օսմանլը	Պանդասը	666-25
Դրէտի	Լիոնէ	390-
Ռուս	ֆոնտսու 5% (1877	86-5/8
Ռուսիանրն	Շարք իսթիգրազը	61-3/4
Իթալիա	ֆոնտսու	90-30
Մըսըր	իսթիգ. պիրլէշմիշ	390-
Իսպանեա	խարիճի իսթիգրազը	25-1/4
Դամպիս	Լօնտրա իւզերինէ	25-25

Բարիս, (Պուլվար) 12 մայիս

Ֆրանսըզ	ֆոնտսու 3%	119-95
Էսհամը	Ուսմանիէ	16-65

Վիէննա, 12 մայիս

Լօնտրա	իւզերինէ գամպիա	117-80
Ռումէլի	տէմիր եօլ թահվիլաթը	28-50

ԳԱԼԱԹԱ ՖՕՐՍԱԼԸ

Լսհ. Ուսմ.	ապրիլ 30 ագշմ.գը.	17-27
» »	մայիս 1 պահ. աչ.	17-31
» »	Էն եիւքսէք	17-34
» »	Էն աշաղը	17-31
» »	Սաաթ 5 տէ	17-33
1863	Իսթիգ. (Մութօն) 6% ֆ.	86-
1865	» » 6% ֆ.	87-
1869	» (Բինար) 6% ֆ.	86-
1872	» (Պօնտիւ Թրէզօր	28-
1873	» (Բինար) 6% ֆ.	85-
Ռումէլի	շըմէնտրֆէր	58-1/4
Բաքու	զուրուշ	52-
Հէվալէսիզ	»	45-
Ագչէ	ֆայիզի »	8-

ԱԳՈՒՍՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Գրէտի ժէնէրալ 6%	5-35
Սոսիէթէ ժէն 6%	5-10
Իսթանպոլ Պանգասը	10-12
Սոսիէթէ Օթման	3-35
Թրամվայ 5%	375-
Լավրիօմ (մատէն)	115-

ԱԳԶԵԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտան	Ղ.Ֆ.
Ինկիլիզ լիրասը	109 30
Ֆրանսըզ ալթունու	87-21
Բոլ	90-
Դրիմից ալթունու	51-25
Պէեազ մէճիտիյէ	107-30
Մէթալիք	207-
Պէշլիք	211-1/2
Ալթընըզ	127-1/2
Պազըր	665
Գարպոն գայիմէսի գաբիք	826

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էն եիւքսէք	945-
Էն աշաղը	945-
Սաաթ 5 տէ	945-